

teljesíteni. A verseny eredménye tehát nem annyira a fapiacson, mint mindkettőnkénél saját házunk körében, illetőleg az erdők javának előmozdítására tett hasznos institutiók eredménye által fog eldőlni, a mi, hogy reánk nézve kedvezőtlenül ne vállalják, arra minden magyar erdőbirtokosnak és erdésznek becsületbeli kötelessége közreműködni.

(Folyt. köv.)

A cserüzem alkalmazásáról.

Budapest, június 24. 1879.

Folyó évi június 11-én az Országos Erdészeti-Egyesület által Székes-Fehérvárott tartott zárülés tanácskozmánya alkalmával a tárgyalásra kitűzött szakkérdések egyike ez volt: „Mennyiben lehet indokolt hazánkban az utóbbi években fokozódó mértékben terjedt cserkéregtermelés, illetőleg az erdőbirtokosoknál tapasztalt azon nagy hajlandóság, mely a tölgyeseknek ezen üzemmódra való berendezését óhajtja, és mily tapasztalatok szereztettek a tölgy- és lúczkéreg termelése és értékesítése körül, s az észlelt hátrányok vagy hiányok mely uton lennének elháríthatók?“

Ha erdőbirtokosaink azon nagy hajlandóságánál, melylyel ezen üzemet felkarolták, azon kötelesség érzete is nyilvánulna, hogy a letarolt fiatal erdők helyett gondos ápolás által azoknak újbóli felnövelését biztosítani törekednének, s arra szorítkoznának, hogy csupán az erre alkalmas területek fordítottának e célra, igen természetes, sőt helyes indokolásul szolgálja a cserkéregtermelés általi erdei jövedelmek felszaporítása; mert tagadnunk nem lehet, hogy a birtok utáni terhek épen úgy, mint a kor igényeinek megfelelő szükségletek fokozatos

növekedése még a nagyobb birtok tulajdonosait is, ha egyéb biztos bevételi kutforrások rendelkezésükre nem állanak, nagyon utalják jövedelmeik fokozására. Ámde a józan számítás követelménye az, hogy ne márol-holnapra, hanem későbbi időkre is gondoskodjunk, s ez szolgál jelen közleményem kiindulásául, különösen a hazánkban rohamosan felkarolt cserkérgezésre vonatkozólag, mely úgy kezelve, mint az tényleg kevés kivétellel kezeltetik, a szó szoros értelmében az erdőpusztítások egy ujnemű rovatába sorozható.

Illés Nándor erdőf. ur az e lapok folyó évi 4-ik füzetében a csertermelés arány-tanát beható szakavatottsággal tünteti előnkbe; nem czélom tehát a kérgezés jövedelmezésének számokbani fejtegetésébe bocsátkozni, ez különben is oly relativ lévén, hogy ugyanazon tényezőkkel minden évben máskép kell számítanunk, mert főleg Németország lévén vevőnk, a vámok, vasuti szállítási bérek, a vevők megbízhatósága és a gyakran közbejövő rosz idő által szenvedett kéreg minősége oly problematicusokká teszik előirányzott számításainkat (kivéve, ha az alku átlagterület vagy ölszám után történik, mi azonban ritkán van az eladó előnyére), hogy ez üzlet terén a családások napirendén vannak; ha ezekhez, a hanyag kezelés folytán, a fának tartósabb ideig a vágásokban hagyása, időelőtti legeltetések által a sarjnovés tönkre tétetik: figyelembe vétetik továbbá, hogy a magasabb fekvésű gyenge talajjal bíró területek egy közbejövő száraz év által tönkre tétetnek, — elszomorodva kell beismernünk, hogy a legszebb reményekre jogositott tölgy növendék — erdeink vasutak mentében rövid évek sora alatt kopár területekké változnak, mint ezt máris Gümör-, Borsod-, Heves-, Nógrád hegyein szomoruan észlelhetjük, ily eljárásnál valóban hiányzik a józan számítás, mert a momentán csekély jövedelemnek feláldozunk egy oly nagy tőkét, mely óriási aránytalanságot fogna számítási tényekkel szemben felmutatni.

Szoros értelemben, mint minden egyéb birtokrész, az erdő is a birtokos tulajdonát képezi; tágabb értelemben azonban ez nemzeti vagyon jellegét viseli magán; ezért lón minden rendezett államban az erdei törvények szüksége felismerve és megalkotva, s ezért szükséges a cserkéreg rohamos termelésének káros következményeit is hova előbb eltávolítani, s egy bizonyos korlátoló rendszert megállapítani, mely által ugy a jelen, mint különösen a jövő nemzedéknek megbeesülhetetlen szolgáltatokat teendünk.

Ha ez üzlet ágát elfogulatlanul észleljük, nem elég, hogy egyes uradalmak és magánbirtokosok okszerű és rendszeres kezelésénél megállapodjunk, hanem azon sok ezer holdra terjedő pusztítások mikénti orvoslására kell hogy figyelmet fordítsunk és ne csak elméleti vitákban keressünk megállapodást, hanem concret javaslatok által szüntessük a bajt, mielőtt a kár még nagyobb mérvű lesz, s figyelmébe ajánlom ezt azoknak, kik szakismeretük és befolyásos állásuknál fogva hivatva vannak e fontos kérdéshez nem csak szólni, de tenni is, hogy a közérdeknek megfelelő üdvös eredmény mielőbb biztosítassék; részemről az alább jegyzetteket hozván javaslatba :

1. Az erdei birtokterületből 10⁰/₀-nál több a kérgezésre nem lenne fordítható, s ez a talaj minőségéhez képest 15—20 éves fordákra lenne osztandó.

2. Túlsovány talajon a fiatal erdők cserüzemre fordítása nem lenne megengedhető.

3. Vegyes fanemeket tartalmazó területeknél csak ott lenne a kérgezés üzhető, hol a tölgy túlnyomó. *)

4. Egyházi birtokok erdőterületein egyáltalában nem vélemény megengedhetőnek a fakérgezést.

*) Több eset fordul elő, hol a fiatal növendékdőnek alig egy harmada tölgy, és az egész terület tönkre tétetik.

5. Szintugy községi erdőkben sem, vagy csak különös hatósági engedély mellett, midőn az fontosabb okok által indokolható.

6. Ellenben az ezrekre menő holdak pusztá területeinek e célra leendő befásítására tulajdonosuk részére 20 évi adómentesség lenne kieszközlendő.

7. Szabályok megállapítása, melyek a kérgezésre kihasznált területek utónövéseit biztosítanák.

A tőzsdebiróság által lesznek legtöbb esetben az alkukötésekből felmerült vitás kérdések elintézve, igen üdvös lenne az erre rendszeresített usançokat oda kiegészíteni, hogy azok által az erdőbirtok tulajdonosainak érdekei is igazságos alapokon minden csorbulástól megvédenének.

Ekkép az elmélet a gyakorlattal karöltve, megvédené fiatal tölgyeseinket a pusztításoktól, anélkül, hogy az okszerű erdei jövedelmek gyarapodását gátolná s polgári kötelességemet vélem teljesíteni, ha a közérdekre ily fontos ügynél tapasztalásokból meritett adatokat, más szakférfiak helyes nézeteinek mindég helyt adva, a nyilvánosság elébe terjesztem.

Luczenbacher Pál.
